

Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди
Інститут післядипломної освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор Інституту післядипломної
освіти і менеджменту

Раїса ЧЕРНОВОЛ-ТКАЧЕНКО

02 серпня 2024 року

**Програма спецкурсу
підвищення кваліфікації керівників
закладів загальної середньої освіти за темою
«Моніторинг якості виховної системи освітнього закладу»**

Харків – 2024 рік

Розробник програми: Анжела Денисенко – кандидат педагогічних наук,
доцент, доцент кафедри освітології та інноваційної
педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди.

Схвалено науково-методичною комісією фізико-математичного факультету
ХНПУ імені Г.С. Сковороди
Протокол від «01» серпня 2024 року № 1.

Заступник

Юлія ПРОСТАКОВА

(підпис)

(ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

1. Пояснювальна записка

Модернізація післядипломної педагогічної освіти характеризується становленням національної системи освіти на засадах концепції «Нова українська школа», орієнтацію на реалізацію компетентнісного підходу в освіті.

Актуальність програми спецкурсу підвищення кваліфікації керівників закладів загальної середньої освіти (ЗЗСО) зумовлена необхідністю підвищення ефективності роботи виховної системи закладів освіти та створення умов для підвищення якості виховного процесу освітнього закладу.

Метою підвищення кваліфікації керівників ЗЗСО є вдосконалення їхньої методологічної та теоретичної професійної компетентності; поглиблення знань у галузі моніторингових досліджень; ознайомлення з сучасними підходами до організації моніторингових процедур та проведення педагогічного моніторингу виховної системи освітнього закладу.

Виходячи з мети, **завданнями** підвищення кваліфікації визначено:

- **підвищення рівня** професійної компетентності керівників відповідно до вимог кваліфікаційних характеристик;
- **оновлення професійних знань і умінь** керівників у аспектах сучасних підходів до організації та проведення педагогічного моніторингу якості виховної системи освітнього закладу.
- **формування нового управлінського мислення**, готовності керівників до моніторингу якості виховного процесу, впровадження інновацій, що зумовлюють якість освітніх послуг, відповідно до вимог Нової української школи.

Програма спецкурсу підвищення кваліфікації керівників складена на основі кваліфікаційних характеристик директора і заступників директора закладів загальної середньої освіти, завідувачів закладів дошкільної освіти, розробленої на підставі наказу МОН № 665 від 01.06.13 року «Про затвердження кваліфікаційних характеристик професій (посад) педагогічних та науково-педагогічних працівників навчальних закладів», ключових положень Законів України «Про освіту» (2017 р.), «Про вищу освіту» (2014), «Про повну загальну середню освіту» (2020), Державного стандарту початкової (2018 р.), базової і повної загальної середньої освіти (2011 р.), Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (2016 р.).

Програма складається з трьох модулів: «Теоретико-методологічні засади педагогічного моніторингу», «Педагогічний моніторинг виховної системи освітнього закладу», «Педагогічний моніторинг виховної системи як інструмент оптимізації освітнього процесу в закладах освіти».

Освітньо-тематичний план програми розрахований на 18 год.

Форми навчання: очна, заочна, змішана, дистанційна.

У змісті модуля «Теоретико-методологічні засади педагогічного моніторингу» передбачається оновлення й поповнення знань щодо теоретичних засад створення і розвитку виховної системи освітнього закладу; розширення знань про сучасний стан моніторингу в освіті; вивчення нормативно-правової та науково-методичної бази забезпечення педагогічного моніторингу освітнього закладу;

Модуль «Педагогічний моніторинг виховної системи освітнього закладу» має на меті удосконалення і розширення у керівників ЗЗСО системи знань з теорії та методології основ педагогічного моніторингу; принципів побудови та функціонування моделі моніторингу виховної системи; оволодіння новими знаннями про індикатори,

показники стану виховного процесу в закладах освіти; ефективно і якісно оперування практичними навичками оцінювання та моніторингу виховних аспектів освітньої сфери.

Модуль «Педагогічний моніторинг виховної системи як інструмент оптимізації освітнього процесу в закладах освіти» розрахований на розширення і вдосконалення практичних умінь і навичок керівників ЗЗСО розробляти систему моніторингових досліджень, забезпечувати контроль за виконанням педагогічного моніторингу на науково-методичній основі, виходячи із закономірностей і принципів цілепокладання; застосувати інструментарій моніторингових процедур; розробляти, реалізовувати і корегувати комплексно-цільову програму педагогічного моніторингу з метою досягнення ефективного функціонування та розвитку виховної системи освітнього закладу.

Освітньо-тематичним планом передбачено проведення занять в онлайн режимі.

Заочно-дистанційний етап передбачає самостійне опрацювання окремих тем, фахової літератури та практичних завдань.

Оцінювання ефективності навчання на курсах підвищення кваліфікації здійснюється шляхом написання фахової контрольної роботи. Керівника закладів освіти за бажанням можуть здійснювати опис власного досвіду.

2. Зміст програми спецкурсу за модулями та темами

Модуль 1. «Теоретико-методологічні засади педагогічного моніторингу».

Тема 1.1. Виховна система освітнього закладу.

Тема 1.2. Педагогічний моніторинг як педагогічна проблема.

Тема 1.3. Нормативно-правове та науково-методичне забезпечення педагогічного моніторингу.

Модуль 2. «Педагогічний моніторинг виховної системи освітнього закладу».

Тема 2.1. Методологічні основи моніторингу виховної системи освітнього закладу.

Тема 2.2. Модель ефективного моніторингу організації виховної роботи в закладах освіти.

Тема 2.3. Показники і індикатори моніторингових досліджень виховної системи.

Модуль 3. «Педагогічний моніторинг виховної системи як інструмент оптимізації освітнього процесу в закладах освіти».

Тема 3.1. Ресурсний компонент педагогічного моніторингу об'єктів і суб'єктів виховної системи освітнього закладу.

Тема 3.2. Методика вивчення учнівського колективу. Моніторинг рівнів вихованості та особистісного розвитку учня.

Тема 3.3. Моніторинг виховного потенціалу освітнього закладу.

3. Структура програми

3.1. Структура програми підвищення кваліфікації обсягом 30 годин

Назви модулів і тем	Аудиторні		Самостійна робота
	Лекції	Семінари	
<i>Модуль 1. «Теоретико-методологічні засади педагогічного моніторингу»</i>			
Тема 1.1. Виховна система освітнього закладу.	1		2
Тема 1.2. Педагогічний моніторинг як педагогічна проблема.	0,5	1	2

Тема 1.3. Нормативно-правове та науково-методичне забезпечення педагогічного моніторингу.	0,5		2
<i>Модуль 2. «Педагогічний моніторинг виховної системи ЗЗСО».</i>			
Тема 2.1. Методологічні основи моніторингу виховної системи освітнього закладу.	0,5		2
Тема 2.2. Модель ефективного моніторингу організації виховної роботи в закладах освіти.	1	1	3
Тема 2.3. Показники і індикатори моніторингових досліджень виховної системи.	0,5	1	3
<i>Модуль 3. «Педагогічний моніторинг виховної системи як інструмент оптимізації освітнього процесу в закладах освіти»</i>			
Тема 3.1. Ресурсний компонент педагогічного моніторингу об'єктів і суб'єктів виховної системи освітнього закладу.	0,5		2
Тема 3.2. Методика вивчення учнівського колективу. Моніторинг рівнів вихованості та особистісного розвитку учня.	0,5		2
Тема 3.3. Моніторинг виховного потенціалу освітнього закладу.	1	1	2
<i>Усього</i>	6	4	20

3.2. Структура програми підвищення кваліфікації обсягом 18 годин

Назви модулів і тем	Аудиторні		Самостійна робота
	Лекції	Семінари	
<i>Модуль 1. «Теоретико-методологічні засади педагогічного моніторингу»</i>			
Тема 1.1. Виховна система освітнього закладу.	1		0,5
Тема 1.2. Педагогічний моніторинг як педагогічна проблема.	0,5	1	1
Тема 1.3. Нормативно-правове та науково-методичне забезпечення педагогічного моніторингу.	0,5		1
<i>Модуль 2. «Педагогічний моніторинг виховної системи ЗЗСО».</i>			
Тема 2.1. Методологічні основи моніторингу виховної системи освітнього закладу.	0,5		1
Тема 2.2. Модель ефективного моніторингу організації виховної роботи в закладах освіти.	1	1	1
Тема 2.3. Показники і індикатори моніторингових досліджень виховної системи.	0,5	1	1
<i>Модуль 3. «Педагогічний моніторинг виховної системи як інструмент оптимізації освітнього процесу в закладах освіти»</i>			
Тема 3.1. Ресурсний компонент педагогічного моніторингу об'єктів і суб'єктів виховної системи освітнього закладу.	0,5		1

Тема 3.2. Методика вивчення учнівського колективу. Моніторинг рівнів вихованості та особистісного розвитку учня.	0,5		1
Тема 3.3. Моніторинг виховного потенціалу освітнього закладу.	1	1	0,5
<i>Усього</i>	6	4	8

3.3. Структура програми підвищення кваліфікації обсягом 10 годин

Назви модулів і тем	Аудиторні		Самостійна робота
	Лекції	Семінари	
<i>Модуль 1. «Теоретико-методологічні засади педагогічного моніторингу»</i>			
Тема 1.1. Виховна система освітнього закладу.	1		-
Тема 1.2. Педагогічний моніторинг як педагогічна проблема.	0,5	1	-
Тема 1.3. Нормативно-правове та науково-методичне забезпечення педагогічного моніторингу.	0,5		-
<i>Модуль 2. «Педагогічний моніторинг виховної системи ЗЗСО».</i>			
Тема 2.1. Методологічні основи моніторингу виховної системи освітнього закладу.	0,5		-
Тема 2.2. Модель ефективного моніторингу організації виховної роботи в закладах освіти.	1	1	-
Тема 2.3. Показники і індикатори моніторингових досліджень виховної системи.	0,5	1	-
<i>Модуль 3. «Педагогічний моніторинг виховної системи як інструмент оптимізації освітнього процесу в закладах освіти»</i>			
Тема 3.1. Ресурсний компонент педагогічного моніторингу об'єктів і суб'єктів виховної системи освітнього закладу.	0,5		-
Тема 3.2. Методика вивчення учнівського колективу. Моніторинг рівнів вихованості та особистісного розвитку учня.	0,5		-
Тема 3.3. Моніторинг виховного потенціалу освітнього закладу.	1	1	-
<i>Усього</i>	6	4	-

4. Методи навчання

За характером пізнавальної діяльності: пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемного викладу, частково-пошукові, дослідницькі.

За способом педагогічного керівництва: пояснення викладача, самостійна робота. Самостійна робота з використанням можливості мережі Інтернет з наданням відповідних посилань на джерело інформації; підготовка з використанням друкованих підручників, навчальних посібників, створенням презентацій, а також інших локальних і мережових інформаційних ресурсів.

5. Методичне забезпечення

Електронний варіант лекцій і матеріалів для семінарів та самостійної роботи; питання до семінарських занять; тести для самоконтролю; контрольні роботи для здійснення перевірки рівня засвоєння слухачем навчального матеріалу; методичні матеріали для слухача з питань самостійного опрацювання фахової літератури; перелік рекомендованої літератури до курсу.

6. Рекомендовані джерела

Базові

1. Бобровський М.В., Горбачов С.І., Заплотинська О.О. Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти. Київ, Державна служба якості освіти, 2019. 240 с. Режим доступу : <http://surl.li/hgxubr>
2. Денисенко А.О. Моніторинг виховного потенціалу студентського дозвілля в умовах дистанційного навчання. Духовно-інтелектуальне виховання і навчання молоді в ХХІ столітті : міжнародний збірник наукових праць, випуск 3 / за заг. ред. проф. В. П. Бабича, проф. Л. С. Рибалко, проф. Л. А. Штефан. Харків: Вид. ВННОТ, 2021. С.269-274. Режим доступу : <http://surl.li/avghc>
3. Запровадження моніторингових систем оцінювання якості загальної середньої освіти на основі тестових технологій: методичні рекомендації Київ: Педагогічна думка, 2019. 134 с. Режим доступу: http://lib.iitta.gov.ua/719870/1/Metodychka_APN%2B%2B%2B.pdf
4. Методика виховної роботи в закладах освіти. Методичні рекомендації до практичних занять для студентів спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво). Укл. : Дорошенко Т. В., Скорик Т. В. Чернігів : НУЧК імені Т. Г. Шевченка, 2018. 44 с. Режим доступу : <http://surl.li/orcutz>
5. Моніторинг та оцінювання якості освіти : навчально-методичний посібник до курсу / авт.-упоряд. І.В.Єгорова. Івано-Франківськ, 2021. 141 с.

Допоміжні

1. Бортнюк І. Моніторинг якості освіти. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. 2021. № 6. С. 150-160. Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/pednauk_2021_6_17
2. Внутрішньошкільний моніторинг якості освіти : метод. посібник / За ред. Бобеляк Н.Є. Львів : ЛОІППО, 2016. 56 с. Режим доступу : <https://www.slideshare.net/MARO51/ss-67666769>
3. Коберник О.М Моніторинг як складова управління процесом виховання у закладі загальної середньої освіти. Режим доступу : https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/6789/10147/1/Monitoring_yak-skladova_upravlinnya_procesom_vykhovannya.pdf
4. Ковальчук В. А. Освітньо-виховні системи закладів середньої освіти: навчально-методичний посібник. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2018. 120 с. Режим доступу : <http://surl.li/ezepjv>
5. Мельничук Л. Б. Анкетування викладачів як метод моніторингу якості освіти. Психолого-педагогічні основи гуманізації навчально-виховного процесу в школі та ВНЗ. 2019. Вип. 2. С. 109-117. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ppog_2019_2_15
6. Коберник О. М. Менеджмент в освіті : навчальний посібник. 3 вид. Умань : ВПЦ «Візаві». 2017. 242 с. Режим доступу : <http://surl.li/zfwxdl>

7. Моніторинг якості виховної роботи у навчальному закладі. Укл. Бондар М.С. № 3, 2012. Режим доступу : <http://surl.li/zbpvuw>

8. Оніщук О.Р. Моніторинг якості освіти: європейський та вітчизняний досвід. Педагогічний пошук. 2021. № 1. С. 15-19. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pedp_2021_1_6

9. Попова О.В., Васильєва С.О. Денисенко А.О. Моніторинг якості освіти в сучасних ЗВО. Зб. наук. праць Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди «Теорія та методика навчання та виховання»: зб. наук. пр / За заг.ред. член-кор. НАПН України А.В.Троцько. Харків, 2021. С. 133-145. Режим доступу : <https://dspace.hnpu.edu.ua/items/b751c522-c255-4956-875f-852279ef35ae>

10. Шинкарук В.Д., Пеша І.В., Сопівник І.В., Галайдюк В.В., Кошук О.Б. Моніторинг і оцінка у соціальній роботі: навчальний посібник. К.: «Компринт», 2022. 360 с. Режим доступу : https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u188/posibnik_monitoring_1_673873800.pdf

7. Додаткові ресурси

Фонди бібліотек: бібліотека ХНПУ імені Г. С. Сковороди (вул. Алчевських, 29; вул. Валентинівська, 2), кабінет наукових основ управління (вул. Валентинівська, 2), ХДНБ імені В. Г. Короленка (пров. Короленка, 18).

Інтернет-джерела (сайти і портали):

1. www.mon.gov.ua – веб-сторінка Міністерства освіти і науки України.
2. www.nbuv.gov.ua – веб-сторінка бібліотеки ім. Вернадського.
3. www.testportal.com.ua – веб-сторінка Українського центру оцінювання якості освіти.
4. www.nau.kiev.ua/ – Нормативні акти України.
5. <https://www.ukrstat.gov.ua/> – Офіційний сайт служби статистики України.
6. <http://osvita.ua/> - сайт присвячений освіті в Україні та за кордоном.
7. <http://sites.google.com/site/ukrtimss> - веб-сторінка Дослідження TIMSS в Україні.